

ॐ
संस्कृतभारती-तेलङ्गाणा
पत्रालयद्वारा संस्कृतम्
Instructions List

समय: – घण्टात्रयम्
पूर्णाङ्काः – 100

दिनम् - रविवारः
रविवारः २७-०२-२०२२

Instruction

- The candidate will have to write the following on the **First page** of the answer script.
 - **Name of Your Exam** you are writing in Center place of Page (Example: प्रवेशः, परिचयः, ...etc).
 - **Your Name** in Bold Letters
 - **Your Registration Number** (Given in your Hall ticket)
 - Your **Mobile Number**
- In subsequent pages of answer script, please write **Page Number** and **Your Registration Number**
Note: Back to back page number is necessary
Example 1/5, 2/5, 3/5, 4/5, 5/5
- After Writing your exam please send your answer paper to the following address either by speed post or registered post. The answer script should not be sent by ordinary post.
To:
Sanskrita Bharati,
176/1, Brahma Vidya Kuteer,
Beside Golden Temple, Sri Ram Nagar Colony;
Secretariat Colony,
Gurukul Lane, Manikonda;
Hyderabad, Telangana State.
Pincode-500089.
Phone Number: 8332834852
- Post can be sent as speed/Register post or courier through any postal services or through any other medium. Just you have to ensure that your answer sheet reaches our office by Tuesday (i.e, 01/03/2022).
- Individuals must track their dispatch particulars. . It is the responsibility of participants themselves to track whether their answer sheet reached our office or not.
- Acknowledgement link (sbtelangana.in/ack) will be activated on 08/03/2022. Before this time period please don't ask for any acknowledgement or confirmation of receipt of your answer scripts..

संस्कृतभारती, तेलङ्गाणा
पत्रालयद्वारा संस्कृतम् - फिब्रवरी - 2022
शिक्षा - प्रश्नपत्रम्

समयः - घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्काः - 100

I. अ) एकस्य श्लोकस्य पदविभागम् अन्वयरचनां च कृत्वा तात्पर्यं स्वभाषया लिखत । 1 x 6 = 6 M

- 1) तस्य सञ्जनयन् हर्षं कुरुवृद्धः पितामहः ।
सिंहनादं विनद्योच्चैः शङ्खं दध्मौ प्रतापवान् ॥
- 2) योत्स्यमानानवेक्षेऽहं य एतेऽत्र समागताः ।
धार्तराष्ट्रस्य दुर्बुद्धेर्युद्धे प्रियचिकीर्षवः ॥

आ) सुभाषितद्वयस्य अन्वयार्थं तात्पर्यं च स्वभाषया लिखत ।

2 x 4 = 8 M

- 1) दम्भेन लोभेन भिया हिया वा प्रायो विनीतो जन एष सर्वः ।
वैराग्यतस्त्वाहृदयं विनीतं नरं वरं दुर्लभमेव मन्ये ॥
- 2) शास्त्राण्यधीत्यापि भवन्ति मूर्खाः यस्तु क्रियावान् पुरुषः स विद्वान् ।
सुचिन्तितं चौषधमातुराणां न नाममात्रेण करोत्यरोगम् ॥
- 3) क्वचित् पृथ्वीशय्यः क्वचिदपि च पर्यङ्कशयनः
क्वचिच्छाकाहारः क्वचिदपि च शाल्योदनरुचिः ।
क्वचित् कन्याधारी क्वचिदपि च दिव्याम्बरधरो
मनस्वी कार्यार्थी न गणयति दुःखं न च सुखम् ॥

इ) प्रश्नत्रयस्य उत्तरं स्वभाषया लिखत ।

3 x 2 = 6 M

- 1) “तदपि न मुञ्चत्याशावायुः” --- विशदयत ।
- 2) “स्वाद्वतीवाम्बु विन्दते” --- कदा इति उदाहारणेन विवृणुत ।
- 3) कः जनः विरलः भवति ?
- 4) शास्त्राध्ययनं कस्य कारणं न भवति ? विशदयत ।

II. अ) चतुर्णां ससन्दर्भं वाक्यार्थं स्वभाषया लिखत ।

4 x 3 = 12 M

- 1) अतोऽयं न किरातः ।
- 2) शत्रुविजये मम अभिलाषः ।
- 3) शस्त्रं धृत्वा तपस्यां कुरु ।
- 4) शिशुपालः शूरः, सः युद्धसन्नाहं करोति ।
- 5) अल्पस्य विषयस्य कृते बहु प्रयासो नोचितः ।
- 6) धर्मराजस्य अनुजाः वीराः शूराश्च ।

आ) प्रहेलिकाद्वयस्य उत्तरम् अर्थं च स्वभाषया लिखत ।

2 x 3 = 6 M

- 1) राजन् ! कमलपत्राक्ष ! तत्ते भवतु चाक्षयम् ।
आसादयति यद्रूपं करेणुः करणैः विना ॥
- 2) राज्ञः सम्बोधनं किं स्यात् ? सुग्रीवस्य तु का प्रिया ?
अधनास्तु किमिच्छन्ति ? आर्तैः किं क्रियते वद ॥
- 3) अपूर्वोऽयं मया दृष्टः कान्तः कमललोचने ।
शोऽन्तरं यो विजानाति स विद्वान्नात्र संशयः ॥

इ) द्वयोः अभिप्रायं स्वभाषया लिखत ।

2 x 1 = 2 M

- 1) भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र ।
- 2) सत्यार्जवे धर्ममाहुः परं धर्मविदो जनाः ।
- 3) स्वे स्वे कर्मण्यभिरतः संसिद्धिं लभते नरः ।

III. अ) संस्कृतभाषया पञ्चानां प्रश्नानाम् उत्तराणि एकैकेन वाक्येन लिखत ।

5 x 1 = 5 M

- 1) धर्मराजस्य भीतिः का ?
- 2) श्रीकृष्णः किं प्रतिज्ञावचनं दत्तवान् आसीत् ?
- 3) शिशुपालदृष्ट्या कृष्णः कीदृशः ?
- 4) दुर्योधनः मित्राणि बन्धून् च कथं पश्यति ?
- 5) तपसः प्रभावेण किम् अभवत् ?
- 6) विवेकिनः किम् इच्छन्ति ?

आ) अधः दत्तेषु पञ्च पदानि प्रयुज्य वाक्यानि संस्कृतेन लिखत ।

5 x 1 = 5 M

- 1) पश्यताम् 2) गच्छत् 3) भुञ्जानाः 4) कम्पमानात्
- 5) जानते 6) गृहीत्वा 7) पलायमानम्

इ) अधः दत्तयोः एकस्य विवरणं दशभिः वाक्यैः संस्कृतभाषया लिखत ।

1 x 5 = 5 M

- 1) बलरामस्य श्रीकृष्णं प्रति स्वाभिप्रायकथनम् ।
- 2) किरातेन वर्णितः दुर्योधनस्य राज्यभारक्रमः ।

ई) “सत्सप्तमी” प्रयोगेण पञ्च वाक्यानि लिखत ।

5 x 1 = 5 M

- 1) कपाटिका उद्धाटिता । वस्त्राणि पतितानि ।
- 2) जलं नीयमानम् आसीत् । घटः पतितः ।
- 3) यानानि गतवन्ति । बहु कोलाहलः श्रुतः ।
- 4) यदा अध्यापकः आगतः तदा घण्टावादनम् अभवत् ।
- 5) यदा सः गृहनिर्माणं कुर्वन् आसीत् तदा इष्टिकाः पतिताः ।
- 6) यदा गुरुः दृष्टः तदा सः नमस्कृतवान् ।

IV.

अ) एतेषां कृदन्तानाम् इतरवचनानि लिखत ।

4 x 1 = 4 M

- 1) ----- स्रवद्भ्यः (चतुर्थी)
- 2) जायमानाम् -----
- 3) ----- गृहानाभ्यां (पुंलिङ्गस्य तृतीया) -----
- 4) क्रीणत्याः (पञ्चमी) -----

आ) आवरणे लिखितानां धातूनाम् उचितैः शतृ-शानजन्तरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।

6 x 1 = 6 M

- 1) ----- छात्रेषु उत्साहः महान् अस्ति । (स्पर्ध)
- 2) ----- शिक्षिकाभिः पाठः न कृतः । (त्वर)
- 3) कार्यं ----- कर्मकर्यः अधिकं धनम् इष्टवत्यः । (कृ)
- 4) ----- हरिणीं रामः अनुसृतवान् । (धाव्)
- 5) विदेशतः ----- भारतीयैः भारतदेशः श्रद्धया नमस्कृतः । (आ + गम्)
- 6) उपरिष्ठात् ----- शिलाखण्डात् जनाः भीताः । (पत्)

इ) अधः दत्तेषु चतुर्णां सन्धिं विभज्य सन्धिं नाम लिखत ।

4 x 1 = 4 M

1) उन्नयनम्	2) प्रागेव	3) वक्रञ्चलति
4) जगद्धिताय	5) बृहट्टीका	6) कुर्वन्नेव

ई) अधः दत्तेषु चतुर्णां सन्धिं कृत्वा सन्धिं नाम लिखत ।

4 x 1 = 4 M

1) गुणिन् + जयः	2) अस्मद् + पत्रम्	3) विट् + शङ्करः
4) अप् + धिः	5) धनुस् + टङ्कारः	6) सम्राट् + नयति

उ) केन नियमेन विसर्गसन्धिः अभवत् इति वदत ।

4 x ½ = 2 M

1. दुर्जनस्तु	2. शिवोऽर्चितः
3. स जनः	4. पुनरवदत्

V. अ) गणे अनर्हं पदं पृथक्कुरुत (त्रयाणां) ।

3 x 1 = 3 M

1) अयोध्या, काञ्ची, प्रयागः, अवन्तिका	-----
2) रामः, कृष्णः, वामनः, कपिलः	-----
3) अभीष्टम्, प्राकाम्यम्, ईशित्वम्, वशित्वम्	-----
4) वैष्णवी, वासवी, वाराही, कौमारी	-----

आ) उचितं पदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत ।

6 x ½ = 3 M

(पुत्र्या , गुरुभिः , गृहिणीषु , शिशवे , छात्राः , शिष्यान्)

1) जल्पन्तीषु	-	-----
2) गच्छन्तः	-	-----
3) सेवमानया	-	-----
4) त्वरमाणैः	-	-----
5) अधीयानान्	-	-----
6) पिबते	-	-----

इ) अधो दत्तेषु द्वौ न्यायौ स्वभाषया विवृणुत ।

2 x 2 = 4 M

1) अन्धपङ्गुन्यायः	2) गुडजिह्विकान्यायः	3) बकबन्धप्रयासन्यायः

ई) पञ्च वाक्यानि संस्कृतेन अनुवदत ।

5 x 1 = 5 M

1) అందరూ కలుసుకుంటూ సంభాషణమును చేస్తున్నారు.

Gathering together they converse.

2) వారు గదిలో త్రాడును కడుతూ పాట పాడారు.

They sang tying a rope in the room.

3) ఆడుతూవున్న రాధిక తల్లిని చూసింది.

Radhika, while playing, saw her mother.

4) అక్కడ నమస్కరిస్తూ వున్న భక్తుడే శ్రీకర్.

The devotee, bowing down there, is Srikar.

5) కొడుకులు వస్తూ వుండగా తల్లి సంతోషపడింది.

Mother was happy when sons were coming .

6) కౌసల్య రాగా సీత లేచి నిలబడింది.

When Kausalya came Sita stood up.

उ) पञ्च वाक्यानि स्वभाषया अनुवदत ।

5 x 1 = 5 M

1) शिशुः रुदन् पितामहीम् आहूतवान् ।

2) मार्गे यानानि गच्छन्ति सन्ति ।

3) विकसतः पुष्पस्य सौन्दर्यं पश्य ।

4) क्रीडन्त्यः बालिकाः इतस्ततः धावन्ति ।

5) जनेषु कोलाहलं कुर्वत्सु (सत्सु) चोरः पलायितवान् ।

6) गुरौ आहूतवति (सति) शिष्याः आगतवन्तः ।

जयतु संस्कृतम्